

Виходить щоденно передполуднем

В СПРАВЕ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО АДМІН-
СТРАЦІЙ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20^к СОР.

wydal w myśl § 493 pk. nakaz da-
szego rozpowszechniania tego pisma do
kowanego. Zarazem wydaje się na-
odpowiedzialna redakcyjnego tego za-
sopisma, by orzecznictwo minister i unie-
berplatnie w najbliższym numerze i
na pierwszej stronie. Niewykonanie pre-
nakazu pociąga za sobą następną pre-
widziane w § 21. ust. druku z 17. grudnia
1863 Dz. p. p. Nr. 0 z 1863 t. 8 z
sądzienie za przekroczenie na grzywnę
do 400 zł. p. Łódź, dnia 23. października
Hawel.

ФУТРА жіночі
мужські
дитячі
МАГАЗИН І РОБІТНЯ ФУТЕР

ПЛАЩІ баранкові
астрханові
селянінові і т. п.

ШАПІ футурні
як також
перерізи

поручас

Станислав Стемкович,
Догідний кредит!

НАДІСЛАНЕ.

За навіслю Редакція не відповідає.

Громофони і пліти

в найбільшій
вибірці

„МЕЛЬОДІЯ“ Львів
Коперника 5.
Телеф. 8—59. 8/2-17

нову. По тім іменем фундаторів і жерт-
додатків зазначив п. Михайло Яремичини у
присутності членів місцевої читальні і за-
браних гостей у своїй промові, що він
відає в посади і на власність читальні
„Просвіти“ в Підгайках. Привітно про-
мовляючи, д-р Рибак іменем Го-
довного Товариства і філії „Просвіти“
у Львові, д-р Сисейко іменем „Просвіти“
у Кружці „У. П. Т.“ в Перемишлях, о.
Боднар іменем економічних установ у Пере-
мишлях, Михайло Сенік іменем економічних
установ у Галичани, о. Панасюк іменем
читальні „Просвіти“ в Кімірі, а потім на-
ступили привіти від читальні „Просвіти“
в Логодові, Курюничі, Станімірі, Пого-
ричці, Азаревичі. Наприкінці голова
читальні „Просвіти“ в Підгайках о. Бой-
ко подякував фундаторам дому за до-
вершення такого гарного діла, присутнім
„остям за участь у святі. Зазначити нале-
жить, що згадана читальня вибудована
стараннями, коштами і трудом найбільш
цієї частини села, яке складається з 30
хат і не більше як 40 родин. Горстка та-
каля всю працю даром, а Крім того гото-
ві видалити мала понад 2.000 золотих.
Ініціаторами тої роботи були о. Григорій
Бойко, місцевий парох і Михайло Яремичини,
який поніс доводити аматорський
гурток, котрий у дні посвячення дому ві-
дсвідрав з добрим успіхом штуку „Ой не
ходи Гриню“. Дуже гарне враження ро-
бить артистично улажене сцена з мальо-
ваними декораціями. Кожний акт відгра-
ної штуки мав ніші декорації і окраси.
При кінці зазначити належить, що Підгай-
ники як патрістичне українське село ма-
ють свою традицію. В пам'ятках
сусідської латинської парохії Вижини, що
посідають з попереднього століття, стоїть
написано, що громадяне Підгайники твердо
держаться своєї віри і народності і всієї
спроби латинизації їх не удаються. Те,
чого Підгайники доконали, може бути
гарним прикладом не лише для околиць
сід, але й для цілого нашого краю.

Угрінь, повіт Чортків. (З осе-
ного року). Село Угрінь замітише від
інших сіл в повіті тим, що не лише оди-
нці, але майже цілий загаль горнеться до
освітньої праці. Дня 11. жовтня п. р. пе-
реведено там при співчутті відпоручників
Кружка „Рідної Школи“ в Чорткові п.
а.а. Воака Василя і Василича Теодо-
ра загальні збори Кружка „Рідної Шко-
ли“ і загальні збори пожирничо-руханко-
вого т-ва „Сокіл“. На зборах було по-
верх 200 учасників. Заміти було на збо-
рах те, що жіноцтво й дітвора у велико-
му числі брали участь в одних і других
зборах. Живу охоту громадян до освіт-
ньої праці треба приписати тамошньому
пароху о. Василікуві, який є душею
місцевих культурно-освітніх організацій.
По промові делегатів і парохів відпові-
даючи місцевий ініціатор хор під управлінням
директора п. Філіпповича Теодора „Запо-
вни“, „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“.
Всі три пісні відспівав хор концертно.
Освітнюча культурно-освітній стан в Угрі-
ні як радісно вище серед наших сіль-
ських громад, бажаю Угрінянам, щоби
они стали взірцем для всіх інших сіл у
просвітній праці. **Присутні.**

Відозви і комунікати.

**Листопад — місяць українських
інвалідів!**

Тягар удержання інвалідів-недобитків
Української Галицької Армії лежить ви-
ключно на плечах українського громадян-
ства. Рік-річно відкинувшись до нашого
загалу в тій сорамі, раз-у-раз стукуючи до
патрістичних сердець та до гостинних хат
і всім силами намагалося дати порятун-
ок інвалідам у їх важкій житті та стара-
лося не допустити, щоби про них забули
та покинули їх на поталу горю дові.
Громадянство ніколи не відмовлялося від
жертв на ту цю. Що правда, доводиться
нераз із прикрито чути: „Та ми вже да-
вали на інвалідів, — деж ті гроші?“
Одначе так говорити ті, які не розуміють,
що належить забезпечення інвалідів вима-
гало би далеко більших сум, ніж ті, якіми
ми в жемі розпорядилися. Рідко коли яка
громада згоджується удержувати своїм
коштом хочби одного одиного інваліда,

а коли складає кілька чи кількадесят зо-
лотих і відноше до Личка, то гадає,
що вже раз на раз побулася татару.

Наше товариство улажує тільки даєчи
до року збірку на інвалідів — раз у Зе-
лені Святи, а друге — в осени. Цього ро-
ку в часі Зелених Святи збірано понад
15.000 золотих. Але треба пам'ятати, що
Товариство видає перебісно 4.500 золотих
у місяць. По кінці вересня цього року ви-
дано на підмогу інвалідам у цілому краю
19.665 зол., на удержання Українського
Дому інвалідів у Львові 17.779 зол., ку-
плено папірцю під будову власного інва-
лідиного дому за 22.000 зол. Товариство
дає кожному потребуючому інваліду
протези (штучні ноги), а одні протези
коштує 150—200 зол.

Це все є можливість при річній до-
помозі українського громадянства з Аме-
рики, яке несе майже половину тягару
удержання наших інвалідів.

Допомога інвалідам УГА мусить бути
постійна, не дорочна, ми не сміємо об-
межуватися до кількарічного датку! То-
му не будемо короткозорими, обіймамо
зором цілу нашу країну, поглинаємо ок м
душі на всіх тих інвалідів, що так тяжко
терплять за нас і скажімо собі: Мусимо
пам'ятати про них, поки хоч одні з них
буде при житті!

Місяць листопад призначений на збірку
жертв для інвалідів УГА в цілому краю.
В цей історичний місяць, що виникле
в наших душах так багато радісних і бо-
лючих споминів, ніхто не відмовиться
присвятити щедрі помірну руку тим, що
свою молоді сили і здоров'я віддали в
жертву Вітчизні. Хочемо сподіватися, що
кожний пожертвує по спроможності: чи
то харчами чи грошми. Збірка в харчах
відбудеться в цій місці за окремим до-
зволом влади. Грошові датки просимо при-
святити залученим чеками. Збирайте жер-
тв в Листопаді Роковини з нагоди па-
нахид по покійних членах УГА, святині
збірки, концертів тощо, та присилайте їх
тим, що заслужили собі на батьківську
опіку цілого народу — на українських ін-
валідів.

Нехай наше покоління скрізь і всюди
докаже, що має згідно нести цей
тягар, який наложив на нього доля та
історія!

За Українське Краєве Товариство Опіки
над Інвалідами у Львові (вул. Руська
ч. 3. П.).

Н. Білецька в.р., голова.
П. Постолюк в.р., секретар.

В справі дому „Рідної Школи“ в Чорткові.

Молоді — це будучість нашого народу.
В імені цього клуча Комітет будови дому
„Рідної Школи“ в Чорткові звертається
до нашого громадянства в краю і на емі-
грації з гарячим закликом допомогти в
будові власної хати для приміщення в ній на-
родної школи та основаної в 1911 році
гімназії. Іх дотеперішні приміщення не
відповідає вимогам гігієни і наша молоді
карається в тісних кімнатах без сонця та
свіжого повітря, при гамірній вулиці. Щоб
зарадити цій печуї потребі, місцеве
громадянство на сходах в ч.р. 1925 р.
рішило здійснити давно леліли думку і
присутити до будови дому „Рідної Шко-
ли“. В тій цілі вибраний Комітет будови
„Рідної Школи“ зібрав у шк. р. 1925/26
добровільніми датами 4.275 зол. (475 дол.),
з чого ученики зложили 1.709 зол., грома-
дяне Чорткова 2.228 зол., села 338 зол.
Крім цієї готівки має Кружок „Р. Ш.“ по-
шу під будову школи.

Щоб діло повести на реальному шляху і,
зібравши відомі готівки, в лелелі
майбутності розпочати будову, Комітет
звертається до всіх громад чортківського
і сусідніх повітів, до просвітніх організа-
цій, до кооператив, до сільської інтеліген-
ції та дітвора з покликком основувати місце-
ві комітети для систематичних збірок на
будову дому для „Рідної Школи“ в Чорт-
кові. Хай кожне село чотирьох повітів, з
яких походить молодь нашої гімназії, зло-
жить щомісяця 10 зол., а протягом року
стане будинок „Рідної Школи“!

Комітет звертається до українського
громадянства, до прихильників, б. учите-
лів і учеників, що в нашій школі працю-
вали або побирали освіту, щоб датами і
збірками причинилися до придбання фон-
дів на будову дому „Р. Ш.“.

Комітет звертається вкінці до замор-
ських братів, особливо з чортківського й
сусідніх повітів, з покликком при складанні
жертв на потреби старого краю мати на
увазі й будову дому „Р. Ш.“ в Чорткові
і причисити до неї своїми дептамі.

Жертводавці, що зложать більшу суму,
будуть wpisani в книгу добродіїв-основни-
ків дому „Р. Ш.“.

Датки на будову та всієї писема поси-
лає на адресу: Українська гімназія в
Чорткові (Комітет будови).

Чортків, дня 20. жовтня 1926.

Д-р Іван Гриняшин в.р.,

голова Кружка „Р. Ш.“

Д-р Володимир Електрович в.р.,

директор П. С. К.

Д-р Осип Юрчишин в.р.,

голова філії „Просвіти“

Дир. Віктор Петришин в.р.,

управитель гімназії.

**Панятіймо! Рідна Школа — це на-
родна фортеця, це певний захист
в добі вихоліття!**

ОПОВІСТКИ.

**Український Наддніпрянський
Хор під управлінням Петра Басенського**
у складі 31 осіб виступає:

Субота 30.Х. Калущ.
Неділя 31.Х. Калущ.

719 19-7

З-місний хор артистичних робіт
відкриває **Стефанія Шмідельська**,
вул. Корняків ч. 1. П. нов. Зголошення при-
ймається кожного дня від год. 3—4. поп.
812 2—3

Повір Ленківщина! Тимчасовий Ко-
мітет Ленківщини (на повіт Горлиць) скла-
дає до села Смеречів на невідло 31.
жовтня година 3. поволудні Велике
Віче. На вічу крім політичних справ бу-
де обговорена також справа обнови по-
виту на освітньому й економічному полі, як
оснування української бурси в Горлицях,
читальні „Просвіти“, кооператив, крам-
ниці, молочарня, ремісничі курси, ама-
торський театральний гуртків і т. п. — За
тимчасовий комітет: о. Адама, парох
Жидині, о. Олександр Стерляк, парох
Гладишова

**Загальні Збори Товариства „Україн-
сько-руська Бурса ім. митр. А. Шен-
тицького“** скликає на 31. п. м. відбудуться в
неділю 14. листопада з тим самим
порядком о 4. год. попол. в домі Бур-
си УПТ. при вул. Хішанської 9. 818

**Ванси до Українського Педаго-
гічного Інституту.** Канцелярія Україн-
ського Педагогічного Інституту в Празі
(висока школа з 4-х річним курсом на-
вчання) доводить до відома всім заінтере-
сованим, що прийняти прохання про вступ
на І. курс Інституту на 1926/27 шкільний
р.к відкритий і буде переводитись до 15.
листопада п. р. Навчання в Інституті без-
платне. Стипендія на І-му курсі нема. (Про-
житок — мінімум 350—500 кч. місячно).
— Ближній інформації можна одержати в Кан-
целярії Інституту Praha U. Lichow, Ma'a-
ta 19/III. Ukrajinský pedagogický ústav.
Управитель Канцелярії І. Мірний.

ДРІБНІ ОГолошення.

1 зол. 50 сот. коштує одла ложка, ніж,
або вилки з хімічного срібла у Мандала
Коперника 14. Проти кіна Коперник.
681 6) 5—7

ПРИЙМУ негайно здібного хлопця до
механічного ремесла на практику. Ю.
Ломача, Львів, Сепкевича 9. 811 1—2

ТЕХНИК-СТЕНОГРАФ зовольте зголосити-
ся ще раз до Торс. Школи вул. Кор-
няків ч. 1 між 10—11 рано. 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

МЕСЯ

закордонні і красні від най-
смішніших до найважливі-
ших на догідних услугах
і по найвищих цінах поручає

694 **С. БРИК, Львів, Райтана 10, 5-5**

КУПНО — ПРОДАЖ — ЗАМІНА

„МОНЮШКО“ фортепіанів і п'янін

Львів, вул. Зігнорівка 10. Тел. 33-54.

675 8—8

Вже можна набути з шкільно історичних повістей

Богдана Лепкого

п. з. „МАЗЕПА“

отсі прегарні повісті:

Мотря т. І. зол. 9-90

Мотря т. II. зол. 9-90

Не вбивай! зол. 9-90

Небувала досі поява в українській літературі!
Незвичайно цікаве та легке оповдання не має
собі рівного в повістях цього роду. — Многі
дуже похвальні голоси критики.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД В

Книгарні Наук. Т-ва М. Шевченка

Львів, Ринок ч. 10. 819

ЗВІДОМЛЕННЯ.

Отсим подаємо до відомості Шан-
р. П. Т. Відборня, що приймалися ви-
ключно продаж на Східну Галичину

Цератових Виробів Штучної Шкіри
Фабрик

С-ка Акц. „ЦЕРАТА“

БРАТІВ РУЗВІЧ

& М. КРИВІЦКІ

ВАРШАВА

Повучаючи П. Т. наш склад стало і о-
бильно випосажений в тонарі вище згада-
них фабрик, остасмо з поважанням

„ЦЕРАТОЛЬ“ С-ка з обм. пор.
Львів, вул. Баторія ч. 16. 817

Дбайте про своє здоров'я

Швейцарське Гірке Білля з маркою
Когуті вживайте при нештатних жолауді,
кишк., обструкції і жовчаних каменях.
Швейцарське гірке Білля є природний
лікарський промисловий засіб, та уле-
жує функції органів травлення, ді-
лає проти надмірного товстіння і побу-
джує апетит. Продають аптеки по
зол. 1-30 за коробку. Рес. Мін. Публ. Здоор.
ч. 400 Ляб. Хем. Фабри: **А. Гонсескі** і
Сін в Варшаві, Лешно 41. Виславськ
найменше 2 коробки по одержанню зол.
4-30 з присилкою. 728 а) 5—24

Найбільш упартій білий голова

усявають оригінальні порошки з „ХОГІТІ-
728 а) КОМ“. 15—2

Конкурс

на інструктора при філії „Просвіти“ в
Станиславові до обсади від 1.ХІІ. 1926 р.
Обов'язки: ведення канцелярії в бібліоте-
ки, листарній читальні. — Початкова
платня 120 зол. місячно. — Подання, на-
дальше до 15.ХІ. 1926 р., надіслати на
адресу: Д-р Володимир Янович лікар у
Станиславові, вул. Гославського ч. 19. —
Першотому матимуть ті, що задумують
посвятити постійній просвітній праці. —
Види філії „Просвіти“ в Станиславові.
806 2—2

Конкурс.

Головна Управа „Рідної Школи“ УПТ.
оповіщає в друге конкурсу на факхового
управителя своєї канцелярії. Зголошення з
залученням опису життя і доказів факхо-
вості (свідості і референції) належить
внести до Головної Управи Товариства
Ринок ч. 10. П. п. в речині до 10. листо-
пада п. р. — Головна Управа „Рідної
Школи“ УПТ-я. 805 3—3

Для студентів меш-
канців осейної по-
кій) з харчем або без.
Саніт. 65. П. п. на
ліво. 812 2—2

Для гімназійних аб-
турієнтів, що зда-
ють матуру в січнім
речині 1927. По-
вторюючий Курс.
Всі предмети вкля-
дають найвідоміші гі-
мназійні професори.
Початок науки 1. ли-
стопада. Зголошення
„Освіта“, Львів,
Міжгородського 11. від
12—1 і від 5—6.
775 3—3

ІНТЕЛІГЕНТНА
жінка середніх лі-
тніх років, що пере-
їздила з Львова, налядає
в бурсі. Зголошення
вул. Ходорівського
ч. 3. Українська Бур-
са. 8-6 1—1

ських і Дашинських. Прийнято „компромісний“ резолюції тому, бо ж річ шла про ППС, про ту партію, якої організм прогнив уже: in corpore et in membris! компромісованістю і опортунізмом і яка без компромісів жити не може...

На основі розмов з кількома прихильниками різних агаданних течій, прийшов я до переконання, що шідлини, які зарисувалися на більш-менш одностайній стіні ППС (цілком гладкою й цупкою та стіна майже ніколи не була!) поділяли партію фактично не на три, а на два табори: оптимістичні щодо політичної мудрості марш Пилсудського і песимістичні. Аргументація перших приблизно така: підложити, компроміс з „консервативними елементами“ необхідний Пилсудському на те, щоби в „мирній атмосфері“ перевести реорганізацію не лише армії, але й цілого адміністративного апарату; коли — мовляв — усі воєніські й старостинські становища будуть обсяджені „нашими“ людьми, то й слідуючий сойм „наш“; до зміни виборчої ординації на гірше уряд не допустить, бо зробить з цього справу довіря, якого Хієно-Піст даяється відмовити, а щодо соціального законодавства, то воно в міжчасі не буде порушене, тим більше, що поруч з Морачевським, міністром публічних робіт, міністром праці є Юрєвич, „свій чоловік“, як також на половину свій міністр фінансів Чехович; зрештою — краще мати в кабінеті свого певного, впливового заступника, бо він буде бодай зупиняти, якщо не парализувати розмах пп. Незабітовських і Мейштовичів та скриплювати впливи демократії. Песимісти“ відповідають на те: Пилсудський є людиною асупільницькою, він ненавидить взагалі всі партії, а що ненавидить черпас з незнання і нерозуміння суспільницьких ідей і потреб; маючи у своїх руках армію, якою завжди зможе стероризувати всякий сойм для переведення військового бюджету, йому байдужою є виборча ординація і байдужим соціально законодавство; неправдою є, наче би від травневого переворот зросли впливи демократії, а навпаки, кажемо, як тепер, розпанощення назадиництва — передовсім під монархістичним прапором — у сучасній Польщі ще не було!

Співпраця з безперечними представниками реакції такого в домі о соціаліста, як Морачевський, лише компромітує соціалізм в очах робітництва й до нічого реально корисного не веде. Ах, п анда — ще й т. зв. „національні меншости“ фігурують в аргументах „про“ і „супроти“. Одні впевнюють, що лише Пилсудському може вдатися перевести „угоду“ з нащ. меншостями, які тоді скрипили би фронт польської демократичної лівиці, — другі називають таку віру наївністю, пригадуючи ймена Суйковського і Млодзяновського, з яких Пилсудський так скоро зреагтував (чому ці два панове придбали собі серед свого громадянства фірму „попителей меншостей“ — Господь один відає!).

Вкінці, надерши горла, оптимісти й песимісти з ППС-івських верхів сказали собі: ану, почекаймо ще, побачимо — чия правда. І вийшов „компроміс“. Чекають пепеєси на успіхи уряду, — чекають одні з чепохитною вірою і другі — з прегладкою зневірою. І тому, що одні і другі так твердо переконані у правдивості своїх і помилковості чужих поглядів, тому саме з клопчено лише формальний компроміс, який навіть не є паліативом. Фактично, процес розколу ППС почався і буде йти далі, а найближча соймова сесія і зв'язані з нею нові сподівані несподіванки марш. Пилсудського цей процес лише прискіплять.

Покинув п. Морачевський сидить поруч із п. Мейштовичем. Нічого тут нового нема — образ давно відомий. Бо коли це було, коли пп. Бардський і Земешинський сиділи поруч із п. п. Ст. Грабським, і Здоховським? (Безумовно, що

Жіночі модні матер'яли Шовки, Полотна Мужеськ'ї сукна

1890

60—7

продає зацікавленим

ФІРМА
РОМАН
ЗУБИК
В'їїв. Галицька 16

багато цікавішим образом є уже присутність марш. Пилсудського, того самого, який з такою погордою говорив про безпринципність пепеєса, у замку графів Радзівілів у Несвежу, в оточенні Салегів і „квітту польської аристократії“, — як пише, захлистуючись зі щастя радості, демократичний і півурядовий „Курєр Поранний“. Цей образок цікавий передовсім ППС ам: однаково їхні оптимісти що й прсимісти можуть з цього дечого на вчитись. Але вибачайте: чи може взагалі когонебудь чогонебудь навчитись ППС.?!
І. Кедрин.

Новий світ.

Враження проф. К. Студинського з побуту на Рад. Україні.

III.

Церква. — Українська автокефальна церква і радянська влада. — Польський елемент. — Військо. — Англія і СРСР. — Поступ в державному будівництві. — Поминення. — З приводу інтерв'ю проф. Студинського.

На окремому положенні перебуває на Рад. Україні церква. Православну церкву комуністична влада майже зовсім розложила. Уважаючи її заборомом чорносотенства і царистичного світогляду, більшовики, як зазначає проф. Студинський, мусять так зробити. Сьогодні маємо на Україні аж три церковні організації: стару російську або т. в. Тихонівську церкву, українську автокефальну і тав. живу або діалому.

Тихонівська церква держиться старих форм і традицій. Проф. Студинський вважає, що вона є найслабішою. Друге з черги місце займає українська автокефальна церква, яка є організацією наскрізь національною. Автокефальні священники різко відрізняються від тихонівських уже своїм виглядом (голені бороди, стрижене волосся, цивільний одяг поза церквою). В богослуження введено в українську літературну мову. В автокефальних церквах є гарні хори. Проф. Студинському доводилося бути на богослужінні в Софійському Соборі. Правна Служба Богу катеринославський еп. Ромодан, гарно співав хор, але вірних в церкві було розмірно мало.

Українська автокефальна церква не находить симпатій в урядових колах. Навпаки, уряд вважає її організацією „контрреволюційною“ тому, що вона є організацією національно церковною. Автокефальна церква остає під пильним доглядом уряду, який від часу до часу переводить арешти серед її керівників. Проф. Студ. думає, що й провідники автокефальної церкви не зовсім коректно, а то й нелюдяно ставляться до радянського уряду. Нпр. на одній зі своїх проповідей (як оповідав проф. Студ. ректор білоруського університету в Мінську проф. Пінета), митр. Липківський (80-літній старець) почав гримати на уряд, що він атеїстичний, а нікий віруючий не є обов'язаний підчинятися розпорядкам атеїстів. Недавно митр. Липківський був арештований. По якимсь часі його випущено на волю, а визнавши української автокефальної церкви обкидали його квітами. Така „делюзіонність“ радить радянський уряд. Навчальні вони — кажуть комуністи, — що всяка влада від Бога, а проти нашої влади виступають. Про перспективи української автокефальної церкви не гадавав шан. справоздаєць.

Вкінці третьою церковною організацією на Радянській Україні є діална церква, піддержувана урядом. Це найслабша церковна організація, вигадана головним чином для конкуренції з автокефальною церквою. Вона визнається головно тим, що де тільки зявиться, зараз доводить до повного саморозстрою. В послідній діалній цркви знаходяться тепер Печерська Лавра, яка уявляє собою образ заплісний.

Релігійне життя дуже підупало. По перших стрічається тільки старших людей і то здебільшого жіноцтво. Молода тримається адалека від церкви. В тому напрямку комуністична партія веде широку пропаганду.

Польський елемент майже зовсім зник на Радянській Україні за винятком деяких осей на Волині і Поділі, де й створено окремий польський район. В Київ від не чується польської мови. Перед війною було там до 40 тисяч Полків, сьогодні 6—8 тисяч. Польських священників часто арештовують. Тепер релігійні потреби київських Полків задоволює греко-католицький священник (о. Щепанюк).

Велику вагу приває є рад. уряд до війська і розвитку військових установ та придбання воєнних засобів. Військо представляється дуже гарно. Воно добре одягнене і взуте, достатньо відзначене і добірно винищує воєнним приладом. У війську так гарно живлять, що кождим зовсім не спить до дому.

Проф. Студ. доводилося говорити з деякими керівними мужами на тему війни. Близьку війну виключається. Найбільша небезпека грозилась СРСР, від Англії. Однак більшовики постаралися зробити все можливе, щоби відвернути небезпеку. Знаючи, що Англії хотіть всадитися в Київ, більшовики їх випередили, а всіляк викликаючи великого страйку поцілили Англію в саме серце. Тепер, колиб навіть скінчився страйк, то досада робітників проти англійських капіталістів і уряду буде така велика, що вони спаралізують всякий воєнний почин — а тим більше безпосередній (дозволили собі замітити, що про це пишеться в європейській пресі від двох літ, однак — як кожний медаль, так і цей — має дві сторони. — Ред.).

На основі сказаного приходиться проф. Студ. до висновку, що державне будівництво Рад. України постійно посувається вперед. Не оскукло воно ще вершин ідеалу (тільки платонівська держава осягнула вершини ідеалу! — Ред.), однак на протязі шести літ зроблено дуже багато, на всякий випадок більше, як можна було надіятися.

Тільки вважав за відповідне сказати проф. Студ. чаюючи на кожну добру вістку з забурчавського світа нашої громади. Про деякі питання говорив шан. справоздаєць ширше, про деякі вужче. Знову про інші тільки наткнувся, а ще інші зовсім промину. До таких поминених справ належить між иншим літературна діяльність. Зібрані на справоздаєч лекції професора української літератури вчені, письменники і публіцисти сподівалися почути цікаві авторські спостереження про розвиток літератури і то тим більше, що від вісьмох літ ми відділені китайським муром від Києва, найбільшого сучасного українського культурного центра. А там же виростають і зростають нові таланти, родяться нові літературні форми, які наповнюються зовсім иншим від нашого змістом. Там же розгоряється гомика вже тепер „боротьба двох культур“, там починається культурна переорієнтація (на Європу — чи на Москву?) Орієнтація була б довідатися, як молоді українські культурні сили оцінюють цей новий світ, чого вони сподіваються по ньому та як в тому новому світі почувається український нарід, який прешль має свою окрему духову формуцію. На жаль, шан. проф. Студ. уважав доцільним помянути ці питання майже новиною мовчанкою. Так само про таке грандіозне досягнення, як шкільництво, тільки побіжно згадано. То мало сказати: великий здобуток, але треба вивести суть його величисті.

Крім того помянув шан. прелетент такі справи, як нпр. кооперація, її форми, зміст, розвиток і пристосування в радянському устрою, далі справа безпеки життя і майна, колонізація і переселення і багато инших. Не думаємо, щоби це було зроблене з розумом, а допускаямо, що тритижневий побут не дав шан. професорові спромоги розглянутися у питаннях радянського життя-буття.

Ще одні додаток: підчас свого побуту в Київ проф. Студинський мав розмову з представниками „Ратуш“ Та розмова повилася в „Проп. Правді“. Досі ми з розуму не репродукували тієї розмови в перекладі, що після свого приїзду до Львова шан. професор подасть ближчі пояснення до свого інтерв'ю. На жаль, і де помяну мовчанкою, а одночасно наша „ентузіастична“ преса помістила його в цілості без ніяких уваг зі свого боку. Не бажаччи остати моваду, подано і ми в цілості розмову проф. Студ. Повний її текст такий:

„Я шире кажу, що радянська влада незвичайно уважно ставиться до української культури. Я переконаний, що українці не фікція, а реальний факт, що його так розумно й глибоко здійснює радянська влада. Такі факти, як відкриття української опери, існування театру „Березил“ та ім. Франка, українська культурна робота, зріст української літератури, — все це свідчить про те, що радянська влада зробила дуже багато в справі української культури.“

Приїхавши до Львова, я побачив, щоб спростувати всі виказки ворожих радянській владі газет. Вже сьогодні я надіслав спеціальну кореспонденцію до львівських газет.“

Дальша частина розмови торкається українського наукового аїзду в Празі, а якому українські наукові робітники Галичини постановили не брати участі на рілі з київською Академією Наук. Перший раз довідуюсь про таку постанову львівських українських наукових робітників, хоч деякі з них, як от д-р Ів. Крип'якевич та д-р Ів. Сенишинський (товариш подорожжя проф. Студинського до Києва) брали участь у пражському науковому аїзді, хоч не особисто, але своїми рефератами. Зрештою, дуже дивно було би, колиб вони не брали. На участь Академії Наук у тому аїзді не погодилася рад. уряд з огляду на свої відносини до української еміграції. В тому міститься суть відмови Академії від участі у аїзді. Але чому львівські наукові робітники — як твердять, зрештою не зовсім вірно проф. Студ. — пішли відмови Академії — не вже їх резон та секрет. Науковий аїзд може так само добре відбутися на українській землі в Київ, Харків, чи Львові, як і позаукраїнською територією в Празі, Берліні, чи навіть нпр. на острові Капрі.

Та ця наша замітка має тільки побіжну значиність. Передосім йде нам про головну частину інтерв'ю. Нічого не маємо проти похвали рад. влади за прихильність до української культури. Навпаки, радіємо, що проф. Студинський стверджує такі політичні досягнення в тій ділянці. Хоч в загальному у тому ствердженні (як має виключно тільки загальний характер) немає нічого такого, чого не стверджувала наша преса взагалі, а наш орган спеціально. Коли в нас були критичні замітки на ту тему, то вони торкалися тільки деталей ходу української і культурної політики, а не загальних стверджень. Крім того годиться зазначити, що аїзд з прихильності рад. влади до української культури лише тоді мав би свою ентузіастичну основу, колиб якийсь український культурний робітник стояв на становищі, що існуюча на Вел. Україні влада є наскрізь чужа або — як кажуть емігранти — окупанти. Коли ж стоять на становищі, що та влада є українською, що найменше в ентузіазмі, як не в цілості, то причини до ентузіазму відпадають, бо кождим инша українська влада (демократична чи монархічна) зробила б була на протязі шести літ більше, а щонайменше стільки саме, що й радянська. Та — ще раз зазначимо — рахуючись з фактами, ми поділяємо радість проф. Студ. із прихильності рад. влади на Вел. Україні до української культури.

Але не можемо подіяти слів шан. професора про „визнання ворожих радянській владі газет“, які достойний голова нашої наукової установи збирається „спростувати“. Те „спростування“ поки що помянує з посилкою „спеціальної кореспонденції до львівських газет“. А що та кореспонденція, а та торкалася виключно ювілею проф. Грушевського, була відома до нас (а яка нічого не „спростувала“), то виходить, що наш орган стоїть дещо вище „ворожих радянській владі газет“, які містять „визнання“. Дуже жаліємо, що проф. Студ., не уважаючи на ште на себе обов'язання перед представниками